

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

Tit. XI. De Præbendis, seu Beneficiis Clericorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

T I T. XI.

De Præbendis, seu Beneficiis Clericorum.

1. **A**bsolutis iis, quæ pertinent ad varios status Clericorum, postulat ordo doctrinæ, ut de eorum præbendis beneficiisque tractetur. Quamvis enim ista pars Juris videatur esse extra propositam materiam hujus libri, in quo agitur de Jure Personarum; attamen non habet hic locum incongruum: quia Beneficia sunt annexa statui Clericali; ea autem quæ sui natura junguntur, debent quoque conjunctis tractatibus comprehendi, ut colligitur ex §. 1. *Inst. De Legatis, & l. Eum actum 17. ff. de negotiis gestis.*

2. Beneficium in genere, & late acceptum significat gratiam, seu munus alteri collatum in ejus utilitatem, ut explicat Rebuff. in *Praxi tit. 1. Quid sit Beneficium num. 2. & 3.* Ex hac generalitate significationis derivata est appellatio Beneficii in ea genera gratiarum, seu munerum, quæ ab Ecclesia conferuntur Clericis, quando ipsis jus concedit percipiendi redditus annuos ex Ecclesiasticis bonis propter aliquod spirituale ministerium, ut qui Altari serviant de Altari vivant, & qui Divinis adscribuntur obsequiis, Ecclesiæ stipendiis sustententur, *c. Cum secundum 16. de Præben.* atque ea sunt, de quibus hic nobis sermo est.

3. Be-

3. Beneficium Ecclesiasticum eo modo acceptum definiri potest: Jus autoritate Ecclesiastica constitutum percipiendi fructus annuos ex bonis Ecclesiæ collatum in perpetuum Clerico ob sacrum, & Ecclesiasticum ministerium. Ita Azor. p. 2. lib. 3. cap. 1. q. 2. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 5. in princip. aliique relati à Castrop. p. 2. tract. 13. puncto 1. nu. 1. In idem recidit nomen Præbendæ prout plerumque ab Authoribus usurpatur, & ut etiam sumitur in Decretalibus tit. De Præbendis, ubi generaliter intelligitur de omni Beneficio Ecclesiastico: quamvis etiam aliquando sumatur contractius pro canonica portione, ea videlicet, quæ de communi reddituum Ecclesiasticorum massa capitur, & præbetur singulis pro sua portione, ut in c. Cum M. Ferrariensis 9. De Const. & c. Dilectus 27. De Præben.

4. Dicitur Jus. Beneficium enim Ecclesiasticum non est proprie actualis perceptio fructuum, sed Jus ipsos percipiendi. Dicitur *autoritate Ecclesiastica constitutum*: quia Beneficium Ecclesiasticum proprie non censetur, nisi per Episcopum sit ordinatum, ut docet Glos. communiter recepta in Clem. 2. De Decimis v. Si Beneficiorum circa finem. Dicitur *ex bonis Ecclesiæ*: quia bona illa, unde redditus colliguntur permanent sub dominio Ecclesiæ, nec alienari possunt à Beneficiato, eoque mortuo ad Eccle-

E

fiam

fiam revertuntur. Dicitur collatum in perpetuum Clerico: quia Beneficium non nisi Clerico dari potest, c. Ex litteris 6. De Transactionib. & c. Cum adeo 17. De rescr. eidemque confertur in perpetuum, hoc est quamdiu vivit ipse Clericus, c. Sanctorum 2. dist. 70. Ea enim, quæ conferuntur ad certum tempus, seu revocabiliter ad nutum conferentis, non dicuntur simpliciter, & sine addito Beneficia, sed solum minus proprie, & cum addito, videlicet Beneficia manualia. Dicitur demum *ob sacrum, & Ecclesiasticum ministerium*, cujus generis est cura Animarum, Chorus, recitatio Horarum Canoniarum, &c. ex c. Quia per ambitiosam 15. de rescr. in 6. ubi dicitur beneficium Ecclesiasticum dari propter officium: ac propterea beneficium, seu illud Jus percipiendi redditus, est jus spirituale, utpote fundatum in officio spirituali, eidemque annexum.

5. Tria igitur in quolibet beneficio Ecclesiastico attendenda sunt, Primum est ipsum officium, seu obligatio ad aliquod spirituale ministerium; & hoc non tam beneficium, quam beneficium fundamentum, & causa vocari debet. Alterum est Jus percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis propter officium spirituale; & in eo Jure proprie consistit ratio beneficium. Tertium sunt ipsi fructus ex bonis Ecclesiasticis
prove-

provenientes, qui sunt quid consequens ad beneficium.

6. Beneficia Ecclesiastica multipliciter dividuntur. Primo enim alia sunt Curata; alia non curata. Beneficia Curata dicuntur, quibus cura Animarum annectitur, sive sit cura Animarum proprie dicta, & quoad forum internum, qualem habet Parochus respectu Parochianorum suorum, de quo sermo est in *Clem. 8. §. Verum de Sepulturis*; sive sit cura Animarum improprie dicta, & quoad forum externum, & contentiosum, qualem habet de jure communi Archidiaconus, ut supra explicatum est *tit. 7.* beneficia non curata sunt, quibus nulla ejusmodi cura annexa est.

7. Secundo alia sunt simpliciia, alia duplicia, seu majora. Duplicia sunt, quæ specialem aliquam, ac solemnem Juris qualitatem annexam habent: Simplicia, quæ nullam. Cum autem speciales, ac solemnes beneficiorum qualitates numerentur communiter, Cura Animarum, Jurisdictio, Præeminentia, Administratio rerum Ecclesiasticarum; inde est totidem quoque numerari duplicium, seu majorum beneficiorum genera, ex quibus ea quæ qualitatem habent curæ Animarum vocantur Curata, ut dictum est; quæ habent annexam jurisdictionem simul cum administratione rerum Ecclesiasticarum, seu cum præeminentia supra reliquos

E 2

quoad

quoad locum magis honorificum, dicuntur habere Dignitatem, qualia sunt Abbacia, Archidiaconatus; &c. quæ habent annexam solam præminentiam quoad locum magis honorificum absque ulla jurisdictione rerumque administratione, dicuntur habere Personatum; quæ demum habent annexam solam rerum Ecclesiasticarum administrationem absque ulla jurisdictione in clericos, & absque gradu eminentiore, habere dicuntur Officium, cujus generis est munus Sacristæ, Custodis, seu Thesaurarii, &c. Sumuntur hæc ex Glos. in cap. 1. De consuetud. Ubi etiam notat, non obstante eo inter Dignitatem, Personatum, & Officium discrimine, aliquando Jura uti promiscue illis nominibus, ut in c. Cum accessissent 8. de constitut. in quo idem Primiceriatus circa initium textus vocatur Personatus, postea appellatur Dignitas, ac deinde circa finem capituli nominatur Officium.

8. Tertio alia sunt Beneficia sæcularia, alia Regularia, quæ divisio desumitur ex c. Cum de Beneficio 5. de Præben. in 6. Beneficium sæculare dicitur, quod conferri debet sæcularibus Clericis, ex fundatione, vel saltem ex consuetudine legitimè præscripta, eod. c. cum de Beneficio. Regulare Beneficium est quod conferri debet Religioso, idque pariter ex fundatione, vel ex institutione Superioris, vel ex prescriptione legitima.

9. Quarto

9. Quarto ex supradictis Beneficium latius acceptum aliud est manuale, aliud non manuale, quæ divisio desumitur ex *Glos. in clem. unica de supplen. negligen. Prælator.* Manuale dicitur, quod confertur revocabiliter ad nutum conferentis: non manuale, quod confertur in perpetuum dum vivit Beneficiatus, ita ut à tali Beneficio amoveri non possit, nisi certis de causis à Jure concessis, vel permissis; atque illud est, quod magis proprie Beneficium appellatur, ut supra dictum est.

10. Quinto demum alia sunt Beneficia collativa, quæ scilicet conferuntur pro libera voluntate eorum, ad quos collatio pertinet: alia electiva, quæ conferuntur mediante electione à clericis, seu canonicis facta, legitime confirmata à Superiore: alia Patronata, seu mixta, quæ nominante & designante Patrono cujus est clericum promovendum præsentare, & iustitiente Episcopo conferuntur.

T I T. XII.

De ætate, & qualitate promovendorum ad Beneficia.

1. **C**Ognita natura, & divisionibus Beneficiorum, consequens est ut agatur de iis, quæ requiruntur ad legitimam eorundem

E 3

colla-